

**XVIII. GIMNAZIJA
Z A G R E B
MESIĆEVA 35**

**ETIČKI KODEKS
XVIII. GIMNAZIJE**

Zagreb, rujan 2009.

Na temelju članaka 58. i 118. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, 87./08.) i članaka 24. i 173. Statuta XVIII. gimnazije, Zagreb, Mesićeva 35, a na prijedlog Nastavničkog vijeća, Školski odbor na sjednici održanoj 29. rujna 2009. donio je

ETIČKI KODEKS XVIII. GIMNAZIJE

I. UVOD

Etički kodeks predstavlja minimalni zajednički sustav vrijednosti koje zaposlenici XVIII. gimnazije (u daljnjem tekstu: zaposlenici) uvažavaju u svojem djelovanju.

Cilj je Etičkoga kodeksa poticati razumijevanje i prihvaćanje temeljnih načela moralno opravdanoga ponašanja te njihovu primjenu. Etički kodeks nastoji afirmirati i promicati osjetljivost za vrijednosti koje su specifične za odgojno–obrazovnu djelatnost u najširem smislu, a koje nisu ili još nisu ugrađene u postojeću zakonsku regulativu.

Ustanovljavanje i propisivanje etičkih standarda dinamički je proces koji slijedi stalni razvoj razumijevanja prava i dužnosti ljudskoga bića. Upravo radi takve naravi etičkih normi, ovaj Etički kodeks podložan je stalnim provjerama i preinakama sukladno razvoju i razumijevanju etičkih vrijednosti u specifičnom društvenom kontekstu.

Škola ima obvezu osigurati nužne uvjete kako bi svi zaposlenici mogli biti upoznati s Etičkim kodeksom. Nepoznavanje ili nerazumijevanje etičkih standarda ne opravdava neetično ponašanje.

II. PREAMBULA

Etičkim kodeksom (učenici, roditelji, staratelji i ostali građani) se upoznaju s ponašanjem koje imaju pravo očekivati od nastavnika i stručnih suradnika.

Škola nastoji zajamčiti i promicati najviše etičke i profesionalne vrijednosti u provedbi svojih temeljnih zadataka odgajanja i obrazovanja. U skladu s tim uvjerenjima od svih nastavnika i stručnih suradnika očekuje se lojalnost kako najvišim etičkim vrijednostima poštenja, pravednosti, vjerodostojnosti, odgovornosti, međusobnoga poštivanja tako i profesionalnim vrijednostima odgajanja i obrazovanja u najširem smislu.

Cilj je Etičkoga kodeksa stvaranje ozračja u kojem je svim osobama zajamčen razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sloboda u stupnju u kojem ne ograničava slobodu drugih osoba. Etički kodeks promiče ozračje u kojem svi zaposlenici u obavljanju svoje djelatnosti čuvaju ugled i dostojanstvo svoje profesije te se odgovorno i etički odnose prema svojim kolegama, učenicima, roditeljima i ostalim građanima koji dolaze u kontakt sa Školom.

III. OPĆE ODREDBE

1. POJMOVNA ODREĐENJA

Za potrebe *Etičkog kodeksa XVIII. gimnazije*:

- "Etički kodeks" označava *Etički kodeks XVIII. gimnazije*
 - "Škola" označava XVIII. gimnaziju
 - "Zaposlenik/zaposlenica" označava sve osobe koje rade u Školi bez obzira na vrstu i trajanje ugovora
 - "Nastavnik/nastavnica" označava sve osobe koje održavaju nastavu u XVIII. gimnaziji bez obzira na nastavno ili suradničko zvanje, te na vrstu i trajanje ugovora temeljem kojega održavaju nastavu
 - "Učenici" su sve osobe uključene u obrazovni program u XVIII. gimnaziji
- Izrazi koji se u ovom Etičkom kodeksu koriste za osobe u muškom rodu su neutralni i odnose se na muške i na ženske osobe.

II. TEMELJNA NAČELA

1. POŠTIVANJE ZAKONA I PRAVNIH POSTUPAKA

Od svih zaposlenika očekuje se poštivanje svih zakona i pravnih propisa koji se tiču njihovih obveza.

Škola ima obvezu osigurati uvjete nužne za upoznavanje zaposlenika sa svim relevantnim pravilima koja se tiču njihovih obveza.

Svim zaposlenicima treba osigurati jednaku mogućnost pritužbe i ravnopravan položaj u postupku ispitivanja povreda odredbi Etičkoga kodeksa.

2. ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA, POŠTIVANJE INTEGRITETA I DOSTOJANSTVA OSOBE

Škola svakom zaposleniku mora osigurati uživanje svih ljudskih prava koja se ostvaruju unutar Škole te druga prava zajamčena Ustavom i propisima Republike Hrvatske.

Svim zaposlenicima treba priznati pravo i osigurati uvjete nesmetana profesionalnoga razvoja i usavršavanja u skladu s osobnim mogućnostima te u mjeri u kojoj ne narušavaju to isto pravo druge osobe.

Svi zaposlenici imaju obveze i odgovornosti prema drugima u smislu poštena, iskrena i nepristrana ponašanja te trebaju poštovati dostojanstvo svih osoba s kojima su u doticaju prigodom obavljanja poslova.

3. JEDNAKOST I PRAVEDNOST

Svi zaposlenici trebaju se ponašati u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način da su isključeni svaka diskriminacija, zlostavljanje, uznemiravanje ili iskorištavanje.

Svim zaposlenicima treba osigurati jednake uvjete ostvarivanja profesionalnih obveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja.

Zaposlenici ne smiju osobne interese pretpostaviti objektivnom prosuđivanju i profesionalnom obavljanju poslova.

4. NAČELO SAMOSTALNOSTI NASTAVNOG I DRUGOG STRUČNOG RADA

Nastavniku i stručnom suradniku jamči se pravo autonomnog djelovanja u izvođenju nastave i drugom stručnom radu u skladu s propisima, nastavnim planom i programom, nacionalnim i školskim kurikulumom.

5. PROFESIONALNO PONAŠANJE

Od svih zaposlenika očekuje se da odgovorno i savjesno ispunjavaju svoje obveze prema učenicima, roditeljima, građanima i ostalim djelatnicima u Školi te da u svom djelovanju teže načelima objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, ljubaznosti i toleranciji.

Od svih zaposlenika očekuje se djelovanje u duhu zajedničkih ciljeva Škole.

6. SLOBODA MIŠLJENJA I IZRAŽAVANJA

U svim područjima života i rada u Školi potiče se i podržava sloboda mišljenja i izražavanja.

7. ZAŠTITA OKOLIŠA I SKRB ZA ODRŽIVI RAZVOJ

U Školi se sve djelatnosti trebaju obavljati u skladu s međunarodnim i domaćim standardima za zaštitu okoliša i održivog razvoja zajednice i društva.

III. NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA

III.1. NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA ZAPOSLENIKA

U obavljanju poslova u Školi i ponašanjem na javnom mjestu zaposlenik treba paziti da ne umanjí osobni ugled i povjerenje građana u djelatnost srednjeg odgoja i obrazovanja kao javne službe.

Kod obavljanja privatnih poslova zaposlenik ne smije zloupotrebljavati položaj ili ovlaštenja koja ima u Školi.

1. DISKRIMINACIJA

Nedopustiv je svaki oblik neposredne i posredne diskriminacije temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, jeziku, spolu, spolnoj orijentaciji, rodnom identitetu, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, dobi, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju, članstvu u građanskoj udruzi, obrazovanju i zdravstvenom stanju.

Isključivi kriteriji vrednovanja i napredovanja smiju biti pokazna stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge, odnosno, osposobljenost i rezultati u obavljanju radnih zadataka.

2. UZNEMIRAVANJE

U cilju poštivanja ljudskoga dostojanstva svakoga zaposlenika zabranjena je svaka vrsta uznemiravanja temeljena na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, jeziku, spolu, spolnoj orijentaciji, rodnom identitetu, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, dobi, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju, članstvu u građanskoj udruzi, obrazovanju i zdravstvenom stanju.

Za svrhe ovoga Etičkoga kodeksa uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj ili koje stvarno predstavlja povredu osobnog dostojanstva, ometa njezino obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu života te osobe. Uznemiravanjem se smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljan, verbalni, neverbalni ili fizički kao i stvaranje neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti koje drugu osobu zastrašuju, vrijeđaju i ponižavaju. Stanje intoksikacije alkoholom ili drugim sredstvima ne može se smatrati olakotnom okolnošću u slučajevima uznemiravanja jer i samo predstavlja ozbiljno kršenje Etičkoga kodeksa.

3. SPOLNO UZNEMIRAVANJE

Spolno uznemiravanje nedopustivo je ponašanje koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane, a uključuje ponavljano neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi drugoj osobi, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaski koje su spolno obojene, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju, ruganje i ismijavanje koje je spolno obojeno, izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućega materijala, zahtijevanje spolnih usluga.

Nasuprot spolnom uznemiravanju, odnosi spolne naravi između zaposlenika koji uključuju obostrani pristanak smatraju se područjem privatnosti izvan legitimnih interesa Škole. Takvi slučajevi ne smatraju se spolnim uznemiravanjem već eventualno mogu podlijegati prosudbama vezanima uz druge odredbe Etičkoga kodeksa, poglavito za etičke norme objektivnosti i nepristranosti ili sukoba interesa.

4. NEOBJEKTIVNOST I PRISTRANOST

Svi zaposlenici trebaju biti pravedni i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost u odgojno-obrazovnim, administrativnim i upravljačkim djelatnostima.

Evaluacija djelatnosti i profesionalne kompetencije bilo kojega nastavnika i stručnog suradnika ne smije počivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze.

III.2. NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA UČENIKA

1. MEĐUSOBNI ODNOS UČENIKA

U međusobnom odnosu učenici su dužni iskazivati međusobno poštovanje i izbjegavati neprihvatljive oblike ponašanja kao što su: diskriminacija temeljena na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, jeziku, spolu, spolnoj orijentaciji, rodnom identitetu, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom statusu, invalidnosti, tjelesnom izgledu i zdravstvenom stanju.

Uznemiravanje temeljeno na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, jeziku, spolu, spolnoj orijentaciji, rodnom identitetu, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom statusu, invalidnosti, tjelesnom izgledu i zdravstvenom stanju.

Za svrhe ovoga Etičkoga kodeksa uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugom učeniku koje ima za cilj ili koje stvarno predstavlja povredu osobnog dostojanstva, ometa njezino obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu života tog učenika. Uznemiravanjem se smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljan, fizički ili psihički te neverbalni i verbalni, uključujući i uznemiravanje putem elektronskih medija (Interneta, mobitela i sl.) kao i stvaranje neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti koje drugu osobu zastrašuju, vrijeđaju i ponižavaju.

2. ODNOS UČENIKA PREMA NASTAVNICIMA

U odnosu prema nastavnicima i stručnim suradnicima učenici su dužni iskazivati poštovanje, a u nastavnom procesu ne smiju ni na koji način (verbalno ili neverbalno) povrijediti autoritet i dostojanstvo nastavnika.

IV. PROFESIONALNA PRAVA I ODGOVORNOSTI

1. ODNOS NASTAVNIKA I UČENIKA

Nastavnik i stručni suradnik postupa jednako prema svim učenicima, bez diskriminacije ili povlašćivanja na osnovi religije, etničke i nacionalne pripadnosti, rase, jezika, spola, spolne orijentacije, rodnog identiteta, imovinskog stanja, podrijetla, obiteljske situacije, dobi, invalidnosti, tjelesnog izgleda, političkog opredjeljenja, članstva u građanskoj udruzi, obrazovanja, zdravstvenog stanja ili na bilo kojoj drugoj osnovi.

Od nastavnika i stručnog suradnika se očekuje uvažavanje i prihvaćanje učenika s različitim sposobnostima i interesima te omogućavanje intelektualnog, emocionalnog i moralnog razvoja učenika.

Nastavnici i stručni suradnici ne smiju učenikova znanja i uratke koristiti za svoje osobne potrebe ili probitke.

Informacije o učenicima su povjerljivog sadržaja i nastavnici i stručni suradnici trebaju obazrivo postupati s njima u cilju zaštite privatnosti učenika. Potrebno je osigurati tajnost onih podataka o učeniku kojih bi nekompetentna interpretacija učeniku mogla dodatno otežati umjesto riješiti situaciju.

Nastavnik i stručni suradnik u dijalogu s učenicima u nastavnom procesu mora poštivati principe nenasilne komunikacije.

3. ODNOS NASTAVNIKA I RODITELJA, SKRBNIKA I DRUGIH GRAĐANA

U odnosu prema roditeljima, skrbnicima i drugim građanima nastavnik i stručni suradnik treba nastupati pristojno, nepristrano, savjesno i profesionalno.

Kod obavljanja poslova nastavnik i stručni suradnik treba primijeniti svoje stručno znanje na način da roditeljima, skrbnicima i građanima pomaže u ostvarivanju prava u djelatnosti odgoja i obrazovanja.

Posebnu pozornost nastavnici i stručni suradnici trebaju obratiti na osobe s invaliditetom i druge osobe s posebnim potrebama.

4. MEĐUSOBNI ODNOSI ZAPOSLENIKA

U međusobnim odnosima zaposlenici trebaju iskazivati uzajamno poštovanje, povjerenje, pristojnost, strpljenje i suradnju.

Zaposlenici trebaju redovito razmjenjivati informacije i mišljenja o radnim i stručnim pitanjima. Nastavnici i stručni suradnici usklađuju svoje odgojno-obrazovno djelovanje s ciljevima i interesima Škole te s radom ostalih sudionika u odgoju i obrazovanju. Nastavnici i stručni suradnici međusobno razmjenjuju mišljenja i informacije o pojedinim stručnim pitanjima vezano za odgojno-obrazovni proces, pojedinca i razredni odjel.

Zaposlenik treba poštovati položaj svojih kolega i s njima raditi u interesu što kvalitetnijeg obavljanja školske djelatnosti.

U okviru svoga položaja ravnatelj Škole treba poticati zaposlenike na kvalitetno i učinkovito obavljanje poslova, međusobno uvažavanje, poštivanje i suradnju te korektan odnos prema roditeljima, skrbnicima i drugim građanima.

5. ODNOS PREMA PROFESIJI

Zaposlenik vlastitim primjerom potiče učenike na poštivanje kućnog reda Škole.

Nastavnik i stručni suradnik mora kod učenika poticati odgovoran i ozbiljan pristup učenju, a u prenošenju znanja dužan je primjenjivati stručne, profesionalne i etičke standarde.

Nastavnik i stručni suradnik mora pred učenicima i roditeljima čuvati svoje i dostojanstvo svojih kolega.

Nastavnik i stručni suradnik imaju obvezu sustavno raditi na svom profesionalnom razvoju, trajnim učenjem i upoznavanjem suvremenih spoznaja svoje struke u skladu sa svojim mogućnostima.

6. PRIMANJE DAROVA I DRUGIH DOBARA

Zaposleniku nije dopušteno od roditelja, skrbnika ili drugih građana tražiti darove, primiti darove, usluge ili poticati na darivanje ili pružanje usluga nastavnicima ili stručnim suradnicima ili drugim osobama za koje postoji izvjesnost da su u vezi sa nastavnicima ili stručnim suradnicima a za koje postoji razborita pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obveza te poštivanje profesionalnih prava i dužnosti.

7. SUKOB INTERESA

Svi zaposlenici trebaju izbjegavati sukobe interesa. Sukob interesa mogu uzrokovati obiteljski odnosi, blisko prijateljstvo, antagonizmi i sl.

Treba nastojati na neovisnosti svih izvanškolskih djelatnosti (koje uključuju financijske ili drugačije interese) kako one ne bi bile u sukobu s profesionalnim obvezama nastavnika i stručnih suradnika u Školi.

Nedopustiv je svaki oblik nepotizma.

8. TAJNOST PODATAKA

Svi koji temeljem svoje pozicije u Školi raspolažu podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štiti tajnost takvih podataka. Nije dopušteno otkrivanje povjerljivih podataka drugim nastavnicima i stručnim suradnicima kao ni bilo kojoj drugoj strani osim ako je takvo

razotkrivanje dio uobičajenoga tijeka posla u Školi ili ako postoji zakonska i profesionalna obveza da se takve informacije objave.

9. JAVNO NASTUPANJE

U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima zaposlenici predstavljaju Školu osobito se očekuje postupanje u skladu s etičkim i profesionalnim standardima.

Kod javnih nastupa u kojima predstavlja Školu, zaposlenik može iznositi stavove Škole u skladu s dobivenim ovlastima i svojim stručnim znanjem.

Kod javnih nastupa u kojima ne predstavlja Školu, a koji su tematski povezani sa Školom, zaposlenik je dužan naglasiti da iznosi osobno gledište.

V. POŠTIVANJE ETIČKOGA KODEKSA

Postupanje prema odredbama ovoga Etičkoga kodeksa obveza je svih neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti u Školi.

VI. ETIČKO POVJERENSTVO

Za praćenje primjene odredaba Etičkog kodeksa i ispunjavanja obveza iz njega u Školi se osniva etičko povjerenstvo (u daljem tekstu: povjerenstvo).

Etičko povjerenstvo ima tri člana. Članovi Povjerenstva međusobno biraju predsjednika.

Predsjednika i članove povjerenstva imenuje ravnatelj na temelju stručnih znanja iz redova zaposlenika na prijedlog Skupa radnika na vrijeme od 4 (četiri) godine.

Pitanja iz svoje nadležnosti etičko povjerenstvo rješava zaključkom koji donosi većinom glasova.

Etičko povjerenstvo na kraju mandata dostavlja ravnatelju izvješće o svom radu.

Način rada etičkog povjerenstva uređuje se Poslovníkom, koji povjerenstvo donosi većinom glasova svih članova povjerenstva na prijedlog predsjednika.

VII. PRITUŽBE ZBOG KRŠENJA ODREDBA ETIČKOG KODEKSA

O pokretanju postupka odlučuje Povjerenstvo prema Poslovníku o radu, a na temelju vlastite inicijative ili na inicijativu nastavnika i stručnog suradnika, drugih radnika, učenika, roditelja, skrbnika i drugog građanina (u daljem tekstu: podnositelj) koji drži da su prekršene odredbe ovoga Kodeksa.

Podnositelj može dostaviti svoju pritužbu etičkom povjerenstvu.

Pritužba treba biti u pisanom obliku, obrazložena i argumentirana i potpisana od podnositelja. Pritužba mora sadržavati opis činjeničnog stanja i podatak o odredbama etičkog kodeksa koje su činjenjem ili propuštanjem povrijeđene.

U okviru postupka povjerenstvo je dužno provjeriti sve okolnosti važne za ocjenu slučaja.

Pritužbu podnositelja etičko povjerenstvo treba riješiti i svoj zaključak u pisanom obliku dostaviti podnositelju i ravnatelju u roku od 30 dana od dana primitka pritužbe.

Ako je povredom ovoga Kodeksa došlo do povrede zakona, u roku od 15 dana od dostave zaključka, ravnatelj o tome izvještava nadležno tijelo, a u slučaju kršenja drugog propisa ili općeg akta Škole, ravnatelj donosi odluku o daljnjem postupanju.

VIII. JAVNOST ETIČKOG KODEKSA

Ovaj etički kodeks ističe se u zbornici Škole i kod ulaznih vrata u školsku zgradu.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Etičko povjerenstvo imenovat će se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa.

X. STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu danom objavljivanja na oglasnoj ploči Škole.

KLASA: 003-05/09-01/05

URBROJ: 251-291-05-09-1

Zagreb, 29. rujna 2009.

Predsjednica Školskog odbora:

Milica Bračun, prof.

Ovaj Etički kodeks objavljen je na oglasnoj ploči Škole dana 29. rujna 2009. godine.

ravnateljica:

Irena Vajdovčić, prof.